

GENEL GEREKÇE

Toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağılı olarak zaman içerisinde değışen ihtiyaçlar doğırtusunda kanunların güncellenmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda hazırlanan Kanun Teklifi ile kamu hizmetlerinin etkin ve verimli şekilde yürütölmesi ile uygulamada yaşanan aksaklıkların giderilmesi ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması amaçlanmaktadır.

4706 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesi kapsamında kamu taşınmazları üzerinde kıyı yapıları dâhil turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla ilgili idarelerce adına kesin tahsis yapılan, kesin izin verilen, irtifak hakkı tesis edilen, kullanma izni verilen veya kiralama yapılan yatırımcı ve işletmecilerin belirli süre ve koşullarda başvurmaları koşuluyla yeniden sözleşme düzenlemek suretiyle söz konusu izin, tahsis, irtifak hakkı ve kiralama sürelerinin kırk dokuz yıla uzatılabileceğı hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte, 7 yıla yakın bir süre geçmiş olmasına rağmen yatırımcılar tarafından süre uzatımı işlemleri sonuçlandırılmadığından, kamu taşınmazları üzerindeki hukuki belirsizlik devam etmektedir. Söz konusu taşınmazlar üzerindeki hukuki belirsizliğin sona erdirilmesini teminen 4706 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile süre uzatım işlemlerinin maddenin yürürlüğe girdiğı tarihten itibaren altı ay içinde sonuçlandırılmasına ve işlemlerin tamamlanmaması durumunda yeniden süre uzatımı yapılmamasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

5737 sayılı Kanunda yapılan değışiklikler ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresinin beş yıl olarak değıştirilmesi öngörölerek Borçlar Kanunundaki kira sürelerine ilişkin düzenlemelere uyum sağlanmakta; sermayesinin tamamı Genel Müdürlük ve mazbut vakıflara ait olan şirketlerin faaliyetlerini yürütürken ihtiyaç duyduğu taşınmazları rayiç bedelinden düşük olmaması koşuluyla doğrudan kiraya verilebilmelerine imkan sağlanarak uygulamadaki işleyiş hızlandırılmakta; düşük kira bedelli taşınmazlarda ve bilhassa bakımı öncelenerek kiralanan taşınmazlarda noter tasdikinin uygulamada çıkardığı zorluklar nedeniyle belirli bedelin altındaki kiralamalarda işleyişi kolaylaştırmak amaçlanarak noter tasdiki kaldırılmakta; geçmiş vakıf olan kültür varlıklarının mazbut vakfına devredilmesi sureti ile vakıf kültür varlığının korunarak gelecek nesillere aktarılması amaçlanmakta; temsilen yönetilen vakıflardaki iş yoğunluğunun artışı ve bu artışın Vakıflar Genel Müdürlüğüne getirdiğı maliyet nedeniyle vakıfların yıllık gayrisafi gelirlerinden alınacak yönetim ve temsil masrafı oranının yüzde kırka çıkartılması öngörölerek söz konusu maliyetlerin karşılanması sağlanmakta; vakıf taşınmazlarının kullanımındaki ihtilaflı durumların sonlandırılması amacıyla kiracılık ilişkisi nizalı şekilde devam edenlere, söz konusu taşınmazlarda işgalci olanlara ve taşınmazları ticari faaliyetlerde kullanan mevcut kiracılara belirli koşul ve sürelerde başvuruda bulunmaları koşuluyla beş yıla kadar kira sözleşmesi yapılabilmelerine imkan sağlanmaktadır.

7439 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir." ibaresinin Anayasa Mahkemesinin 14/3/2024 tarihli ve E.2022/21, K.2024/79 sayılı kararıyla iptal edilmesi nedeniyle, iptal kararındaki gerekçeler ve arkeolojik kazıların kapsam ve nitelikleri göz önüne alınmak suretiyle yapılan düzenlemeyle, Vakıfta çalışabilecek azami personel sayısı ve personele yapılacak ödemelere yönelik düzenleme yapılmaktadır.

2634 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle, konaklama işletmelerinin elektronik ticaretine ve tanıtımına imkân sağlayanlara, işletmelerin belge numaralarını Bakanlık veri tabanı üzerinden doğrulayarak faaliyetlerinde belge numaralarına yer verme zorunluluğu getirilmekte ve belge numaralarına yer vermeyenler ile belgesiz konaklama işletmelerinin elektronik ticaretine ve tanıtımına imkân sağlayanlardan Bakanlık tarafından yapılan uyarıya rağmen yirmi dört saat içinde içeriği çıkarmayanlar hakkında idari para cezasının uygulanması öngörülmektedir.

2863 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesinin 13/9/2023 tarihli, 2023/7 E. ve 2023/150 K. sayılı kararında belirtilen iptal gerekçeleri doğrultusunda Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı bünyesindeki saray, köşk, kasır ve diğer yapıların bakımı, restorasyonu ve taşınır, taşınmaz varlıklarını meydana çıkarmak üzere araştırma, sondaj ve kazı yapma ve yaptırma faaliyetlerinin Milli Saraylar İdaresi Başkanlığının uhdesine verilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

1774 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeler ile marina, liman tesisleri ve kıyı tesislerinin işletenlerine ve deniz aracı kiralayanlara yönelik olarak kimlik bildirme yükümlülüğü getirilmesi ve marinalarda, liman tesislerinde, kıyı tesislerinde giriş/çıkış ve konaklama işlemlerinin kontrol altına alınarak milli güvenliğimizi tehdit edebilecek saldırılara yönelik asayişin sağlanması hedeflenmiş, yine yapılan düzenleme ile genel kolluk faaliyeti kapsamında kullanılan bilgisayar terminallerinde anlık olarak takibin sağlanabilmesini teminen; bilgisayar terminallerine bağlanmayan veya mevcut bilgi ve kayıtlarını anlık olarak göndermeyen ya da gerçeğe aykırı kayıt tutan konaklama tesislerine, uygulanacak idari yaptırımlar yeniden düzenlenmektedir.

2252 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ile DÖSİMM gelirlerine müzelere, ören yerlerine, Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen taşınmazlara veya tiyatro, opera, konser, sinema, seminer, sempozyum, festival, kongre ve benzeri kültür etkinliklerine yönelik destek ve sponsorluk gelirleri eklenerek müzelere, ören yerlerine, Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen taşınmazlara, kültür etkinliklerine kaynak sağlanmaktadır. Ayrıca, DÖSİMM memur veya işçi kadrolarında bulunan personelin 657 sayılı Kanunun ek geçici 16 ncı maddesi kapsamındaki durumlarına uygun sözleşmeli sanatçı pozisyonlarına atanabilmelerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

6546 sayılı Kanunda yapılan değişiklikler ile tahsis şartı kaldırılarak harita ve koordinat listesiyle belirlenen ve Başkanlığın görevli ve yetkili olduğu alanın Tarihi Alan olarak belirlenmesi sağlanmakta, yargı süreçlerinde uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla Başkanlığın taraf sıfatını kazanmasına yönelik düzenleme yapılarak tarihi Alanla irtibatlı olduğu tespit edilen tabya, şehitlik, kale gibi mekanların da bağlantı noktası ilan edilerek bütüncül korumaya alınması yönünde düzenleme yapılmaktadır. Çanakkale Savaşlarıyla ilgili her türlü silah, teçhizat, kıyafet, aksesuar, belge ve benzeri malzemelerin 2863 sayılı Kanun kapsamında korunması gerekli taşınır kültür varlığı sayılarak korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması amaçlanarak, tarihi alanda yer alan müzelerin Devlet müzesi sayılması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

7432 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 tarihli, 2023/66 E. ve 2024/185 K. sayılı kararında belirtilen iptal gerekçeleri doğrultusunda, Uludağ

Alan Başkanlığının kuruluş amacına uygun olarak Uludağ'ın tek elden, etkin, bütüncül ve sürdürülebilir şekilde yönetilmesini teminen Uludağ Alanında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilen görevlerin Uludağ Alan Başkanlığına devredilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Ülkemizde 6/2/2023 tarihinde yaşanan deprem afeti birçok ilimizde yıkım ve can kayıplarına neden olmuş, bu illerde ticari faaliyet yürüten işletmeler faaliyetlerini uzun süre sürdürememişlerdir. Teklif ile deprem afetinden doğrudan etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde; afetin ticari hayata olan etkilerinin azaltılması amacıyla bu illerde faaliyet gösteren seyahat acentalarından, 1618 sayılı Kanunun 35 inci maddesindeki hüküm gereğince Birliğe ödemeleri gereken 2025 yılına ait yıllık aidatların alınmaması ve önceki dönem yıllık aidat borçlarının silinmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Maddeyle 6/2/2023 tarihinde yaşanan deprem afetinden etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde faaliyet gösteren seyahat acentalarından 1618 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde düzenlenen yıllık aidatın 2025 yılı için alınmamasına ve bu kapsamdaki seyahat acentalarının önceki dönem yıllık aidat borçlarının silinmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 2 - Maddeyle marina, liman tesisleri ve kıyı tesislerinin işletenlerine ve deniz aracı kiralayanlara yönelik olarak kimlik bildirme yükümlülüğü getirilmesi ile milli güvenliğin ve genel asayişin sağlanmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

MADDE 3 - Maddeyle marinalarda, liman tesislerinde, kıyı tesislerinde giriş/çıkış ve konaklama işlemlerinin kontrol altına alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 4 - Maddeyle, genel kolluk faaliyeti kapsamında kullanılan bilgisayar terminallerinde anlık olarak takibin sağlanabilmesini teminen; bilgisayar terminallerine bağlanmayan veya mevcut bilgi ve kayıtlarını anlık olarak göndermeyen ya da gerçeğe aykırı kayıt tutan konaklama tesislerine, söz konusu ihlali aynı takvim yılı içinde tekrar etmeleri halinde artırılmış idari para cezası uygulanması öngörülmektedir. Ayrıca, mağduriyetlere sebebiyet verilmemesi açısından resmi konaklama yerleri, özel hastane, huzurevleri ve sosyal tesislerin aynı yıl içinde dördüncü kez ihlalleri halinde ruhsatlarının iptal edilmesi öngörülmektedir.

MADDE 5 - Kültür ve Turizm Bakanlığının döner sermaye kaynakları; Bakanlık bütçesine konulacak ödeneklerle Hazinece yapılacak ayni yardımlar, döner sermaye çalışmalarından elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşmaktadır. Ancak mevcut sermaye birikimi, artan maliyet ve giderler-azalan gelirler nedeniyle belirtilen fonksiyonların yerine getirilmesinde yeterliliğini yitirmektedir. Gelecek dönemler itibariyle, döner sermayenin kullanım alanlarında sayılan birçok kültür merkezi ve kütüphane altyapı yatırımları ile turizm alanında yapılması hedeflenen yatırım ve destek ödemeleri planlanmaktadır. Madde ile söz konusu yatırım ve destekleme giderlerinin karşılanabilmesine olanak sağlayacak şekilde finansman kaynağı oluşturmak gayesiyle döner sermaye gelir kaynaklarına eklemeler yapılması amaçlanmakta, yapılan düzenleme ile gelir kaynaklarına kültür etkinliklerine yönelik destek ve sponsorluk gelirlerinin eklenmesi öngörülmektedir.

MADDE 6 - Madde ile Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memur kadrolarında ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında işçi kadrolarında yer alan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü emrinde fiilen ses ve saz sanatçısı olarak görev yapmakta olan sanatsal yeterliliği haiz personelin durumlarına uygun sözleşmeli sanatçı kadrolarına atanabilmelerine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 7 - 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile Bakanlıktan belge almayan konaklama tesislerinin faaliyette bulunması yasaklanmıştır. Madde ile Bakanlıktan belge almayan veya belgesi iptal edilmiş olan işletmelerin elektronik ortamda tanıtım, pazarlama ve satışının yapılmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 8 – 113 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3 üncü maddesiyle 12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasına (ç) bendi olarak “Başkanlığın envanterindeki mekânlardan Milli Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulunun uygun gördüğü alanlarda; taşınır ve taşınmaz varlıkları meydana çıkarmak üzere araştırma, sondaj ve kazı yapmak ve yaptırmak.” hükmü eklenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 13/9/2023 tarihli, 2023/7 E. ve 2023/150 K. sayılı kararıyla, 113 sayılı Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 3 üncü maddesiyle 12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 8 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ç) bendinin Anayasanın “Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır.” hükmüne istinaden konu bakımından yetki yönünden, Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Maddeyle Anayasa Mahkemesinin iptal kararı gözetilerek Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına, bünyesindeki saray, köşk, kasır ve diğer yapıların bakımı, restorasyonu ve taşınır, taşınmaz varlıklarını meydana çıkarmak üzere araştırma, sondaj ve kazı yapma ve yaptıрма faaliyetlerine ilişkin yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 9 - 4706 sayılı Kanunun geçici 23 üncü maddesi ile ilgili mevzuatı uyarınca kamu taşınmazları üzerinde kıyı yapıları dâhil turizm yatırımı gerçekleştirilmek amacıyla ilgili idarelerce adına kesin tahsis yapılan, kesin izin verilen ya da lehine irtifak hakkı tesis edilen, kullanma izni verilen veya kiralama yapılan yatırımcı ve işletmecilerin kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı, kullanma izni veya kira sözleşmesi sürelerinin söz konusu kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı, kullanma izni veya kira sözleşmesine ilişkin olarak varsa açılan davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız olarak feragat edilmesi, ödenmesi gereken herhangi bir borcunun bulunmaması ve maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 (bir) yıl içinde, yani 28/11/2018 tarihine kadar başvurulması halinde yeniden sözleşme düzenlenmek suretiyle sözleşmenin düzenlendiği tarihten itibaren kırk dokuz yıla uzatılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Geçici 23 üncü madde kapsamında başvuruya ilişkin 1 (bir) yıllık süre öngörülmesine rağmen yatırımcılar tarafından süre uzatımı için gerekli yükümlülüklerin tamamlanmasına ve süre uzatım işlemlerinin sonuçlandırılmasına yönelik bir süre öngörülmemiştir.

Kanuna eklenen geçici 30 uncu madde ile; geçici 23 üncü maddenin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana yaklaşık 7 yıla yakın süre geçmesine rağmen halen süre uzatım işlemleri sonuçlandırılmayan kamu taşınmazlarının hukuki durumlarında ortaya çıkan belirsizliğin giderilmesi amacıyla kamu taşınmazları üzerindeki süre uzatım işlemlerinin maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde sonuçlandırılacağına ve sonuçlandırılmayan kesin tahsis, kesin izin, irtifak hakkı, kullanma izinleri ile kira sözleşmeleri hakkında bu tarihten sonra süre uzatım işlemi yapılamayacağına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, halihazırda madde hükümlerinden yararlanamayan yatırımcıların mağduriyetlerinin önlenmesini teminen son kez bir aylık süre verilerek bunların başvurularının da maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 10 - Maddeyle, Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kira süresinin beş yıl olarak değiştirilmesi öngörülerek Borçlar Kanunundaki kira sürelerine ilişkin düzenlemelere uyum sağlanması ve sermayesinin tamamı Genel Müdürlük ve

mazbut vakıflara ait olan şirketlerin faaliyetlerini yürütürken ihtiyaç duyduğu taşınmazların rayiç bedelinden düşük olmaması koşuluyla doğrudan kiraya verilebilmesine imkan sağlanmak suretiyle de uygulamadaki işleyişin hızlandırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca düşük kira bedelli taşınmazlarda ve bilhassa bakımı öncelenerek kiralanmış taşınmazlarda noter tasdikinin uygulamada çıkardığı zorluklar nedeniyle belirli bedelin altındaki kiralamalarda işleyişi kolaylaştırmak amacıyla noter tasdiki zorunluluğu kaldırılmaktadır. Zirai faaliyet kapsamında yapılan kiralamalarda ise ürün kaldırılmasının beklenerek tahliyenin gerçekleşmesi öngörülmekte ve böylelikle zirai ürünlerde tahliye nedeniyle gerçekleşebilecek muhtemel zararın önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 11 - Geçmiş vakıf olan kültür varlıklarının mazbut vakfına devredilmesi sureti ile vakıf kültür varlığının korunarak gelecek nesillere aktarılmasının Vakıflar Genel Müdürlüğü eli ile sağlanması düzenlemenin esas amacı olup, cemaat vakıflarının 1936 Beyannamesinde kayıtlı olan taşınmazlarının vakfi adına tapuda tescili 2011 ve 2017 yıllarında yapılan düzenlemelerle sağlanmışken, mazbut vakıfların da bu haktan vakıf kültür varlıkları yönüyle faydalanmalarının sağlanması, bu bağlamda kamu tüzel kişiliğini haiz kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunlara bağlı müessese, iktisadi işletme ve bağlı ortaklıkların uhdesinde bulunanlar dahil vakıf mülkiyetinden çıkan kültür varlıklarının tekraren mazbut vakfına dönmesi, korunarak gelecek nesillere aktarılması ve vakfedenin iradesinin de bu suretle korunması hedeflenmektedir. Aynı zamanda geçmiş vakıf olan kültür varlıklarının Vakıflar Genel Müdürlüğü uhdesinde tek elden yönetilmesi ve ihyası amaçlanmaktadır.

MADDE 12 - Vakıflar Genel Müdürlüğünce 19.290 mazbut vakfın yanında 84 mülhak vakıf ve 240 intifalı mazbut vakfın iş ve işlemleri yürütülmektedir. Genel Müdürlüğe bağlı Bölge Müdürlüklerinde görev yapan personel tarafından taşınmazların kiralanması, bakım ve onarımlarının yaptırılması, buna yönelik plan ve projelerin hazırlanması, taşınmazların aidat vb. yönetim giderlerinin ödenmesi gibi birçok işlem yapılmaktadır. Hazineden herhangi bir yardım/pay almayan tamamen kendi gelirleri ile kültür varlıklarının restorasyonu, hayır hizmetlerini yürüten ve sahip olduğu iki üniversiteyi fonlayan Vakıflar Genel Müdürlüğünün genel yönetim giderlerinin, kira gelirinin %42'sine tekabül ettiği, temsilen yönetilen vakıfların iş yoğunluğunun artışı ve bu artışın İdareye getirdiği maliyet dikkate alındığında, maddeyle temsilen yönetilen vakıflardan genel yönetim giderini karşılamak için alınan yönetim ve temsil masrafı oranının %20'den %40'a güncellenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 13 - Genel Müdürlüğe veya mazbut vakıflara ait taşınmazlarda, Covid-19 pandemi süreci ve devamında kiralarını aksatan ve kira borcundan dolayı hukuki takibata girişilmesi nedeniyle nizalı duruma düşen iş yeri kiracıları gibi kiracılık ilişkisi nizalı şekilde devam edenler veya 1/1/2025 tarihinden önce işgalci olanlar ile taşınmazları ticari faaliyetlerde kullanan kiracılarla mevcut olan fiili durumun hukuki bir zemine taşınarak ihtilafların çözülmesi amaçlanmaktadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü Entegre Vakıf Otomasyon Sisteminden alınan verilere göre 64.146 taşınmazdan 9.121 tanesinde işgalci bulunduğu, nizalı kiracı sayısının ise 1.377 olduğu görülmüştür.

Madde ile bölge müdürlüklerinin yetkisinde olan kira süresi üç yıl iken bu madde kapsamında imzalanacak sözleşmelerin süresi beş yıl olarak belirlenmiş ve kira süresi uzun tutularak yeni sözleşme davetinde bu durumun teşvik unsuru olması hedeflenmiş, ekonomik değeri yüksek olan ticari taşınmazlardaki potansiyelin harekete geçirilmesi, ayrıca işgalciliğin sonlandırılarak hem işgalcilerle olan fiili durumun hukuki bir zemine taşınması hem de

değerlendirilme imkânı olan taşınmazların işgalden arındırılarak düzenli kira geliri elde edilmesi, dava ve tahliye süreçlerinin azaltılması amaçlanmıştır, İdare ve mazbut vakıfların bu taşınmazlardan daha yüksek oranda faydalanması için müracaat süresi geçmiş deneyimler dikkate alınarak altı ay şeklinde belirlenmiştir.

MADDE 14 - Maddeyle 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı Hakkında Bazı Düzenlemeler Yapılmasına Dair Kanuna ekli harita ve koordinat listesi ile Kanunun 2 nci maddesinde yer alan bazı tanımlar değiştirilmektedir.

Yapılması öngörülen harita ve koordinat listesi değişikliğiyle, mevcut harita ve koordinat listesinin karayla tam olarak örtüşmemesinden doğan sorun giderilmekte ve deniz savaşlarındaki batıkların bulunduğu alan Tarihi Alan sınırları içerisinde alınmaktadır.

Mevcut Tarihi Alan tanımında ekli harita ve koordinat listesi sınırları içerisinde yer alan taşınmazlardan yalnızca Başkanlığa tahsis edilenlerin Tarihi Alan olarak kabul edilmesi uygulamada Başkanlığın yetkili olduğu alanın belirlenmesinde sorunlara neden olmaktadır. Maddede yapılan değişiklikle 7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun ve 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanunun tanımlar maddesine benzer şekilde tahsis şartı kaldırılarak harita ve koordinat listesiyle belirlenen ve Başkanlığın görevli ve yetkili olduğu alanın Tarihi Alan olarak belirlenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca maddeyle Kanuna Koruma Komisyonu tanımı eklenmektedir.

MADDE 15 - 6546 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde Tarihi Alanın korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesinde uyulacak esaslar düzenlenmektedir. Yapılan değişikliklerle söz konusu maddeye bazı yeni bentler eklenmekte ve mevcut bentler ihtiyaçlar doğrultusunda değiştirilmektedir. Bu kapsamda;

- (b) bendinde yapılan değişiklikle kanunla kurulmuş olan diğer alan başkanlıklarının yetkileriyle benzerlik sağlanması ve Tarihi Alanın tek elden bütüncül olarak yönetilmesi amacıyla doğal sitlerin yeniden değerlendirilmesi yetkisi Koruma Komisyonuna verilmekte; kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ile gerçek ve tüzel kişilerin Koruma Komisyonu kararlarına uyma zorunluluğu getirilmekte ve yargı süreçlerinde uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla Başkanlığın taraf sıfatını kazanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

- (ç) bendinde yapılan değişiklikle Tarihi Alana ilişkin devam eden bilimsel çalışmalar neticesinde yeni tespit edilecek olan şehitlik, karargâh yapısı gibi yerlerin arkeolojik, coğrafi, kültürel ve tarihi önemleri göz önüne alınarak Tarihi Alana dahil edilebilmesi için ilgili kurumların görüşü, Başkanlığın teklifi, Bakanlığın uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile Tarihi Alan sınırlarının genişletilebilmesine imkân verilmesi amaçlanmaktadır.

- (d) bendinde yapılan değişiklikle ormanlık alanlar ile birlikte yabani ağaçlık alanların da bakımı, korunması, yangın ve hastalıkla mücadelesi ilgili ihtisas kurumu olan Orman Genel Müdürlüğüne bırakılmakta ve söz konusu görevleri yürütmesi amacıyla ormanlardan ve yabani ağaçlık alanlardan elde edilen gelirlerin de Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye bütçesine aktarılması düzenlenmektedir.

- Fıkraya eklenen (h) bendiyle Çanakkale Savaşlarının boğazın her iki yakasında da meydana gelmiş olması ve Tarihi Alan sınırları dışında yer almakla birlikte Tarihi Alanla irtibatlı olduğu tespit edilen tabya, şehitlik, kale gibi mekanların da bağlantı noktası ilan edilerek bütüncül korumaya alınması gerektiği düşünüldükçe ilgili kurumların görüşü, Başkanlığın teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanı kararı ile Tarihi Alan Bağlantı Noktası olarak belirlenmesine imkan tanınmaktadır.

- Fıkraya eklenen (i) bendiyle 2863 sayılı Kanun kapsamında taşınır kültür varlığı sayılmayan Çanakkale Savaşlarıyla ilgili her türlü silah, teçhizat, kıyafet, aksesuar, belge ve benzeri malzemelerin 2863 sayılı Kanun kapsamında korunması gerekli taşınır kültür varlığı sayılarak korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

- Fıkraya eklenen (i) bendiyle Tarihi Alanda yer alan müzelerin Devlet müzesi sayılması amaçlanmaktadır.

- Fıkraya eklenen (j) bendiyle alanın jeopolitik önemi dikkate alınarak Başkanlıkça, bu fıkranın (ç), (ğ) ve (h) bentleri kapsamında Milli Savunma Bakanlığı adına tahsisli veya kullanım izni bulunan taşınmazlara ilişkin yapılacak işlemlerde Milli Savunma Bakanlığının uygun görüşünün alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 16 – 117 sayılı Uludağ Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde doğal sitler ve tabiat varlıkları ile ilgili olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilen görevler Uludağ Alanında Başkanlık tarafından yerine getirilir.” hükmü Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 tarihli ve 2023/66 E.-2024/185 K. sayılı kararı ile düzenlemenin mülkiyet hakkına ilişkin olması ve kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesi ile iptal edilmiştir. Madde ile Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesine uygun olarak doğal sitler ve tabiat varlıkları ile ilgili olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilen görevlerin Uludağ Alanında Başkanlık tarafından yerine getirileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 17 - Madde ile; 7439 sayılı Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanununun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “...Mütevelli Heyeti tarafından belirlenir.” ibaresinin Anayasa Mahkemesinin 14/3/2024 tarihli ve E.2022/21, K.2024/79 sayılı kararıyla iptal edilmesi nedeniyle, iptal kararında belirtilen gerekçeler ve Vakfın amaçları arasında yurt dışında arkeolojik kazı, araştırma ve inceleme faaliyetlerinde bulunduğu, arkeolojik kazılarda sadece bir kazı alanında çalışan sayısı yüz elli kişiye kadar çıkabildiği ve birden fazla kazı alanında çalışma yapılabileceği göz önüne alınarak, kamu kurum ve kuruluşları dışından görevlendirilenlerle sınırlı olmak üzere İş Kanununa tabi olarak çalışacak olan personel sayısı ve personele yapılacak ödemelere yönelik düzenleme yapılmakta ve Vakfın yıllık personel giderleri toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde otuzunu aşamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 18 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 19 – Yürütme maddesidir.